

Innovasjonsløft for Heilhornets rike

Handlingsplan 2016

Bindal Utvikling AS

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Handlingsplan 2016

Bakgrunn

Nordland Fylkeskommune innvilget Bindal kommune status som omstillingsområde, gjeldende fra år 2015, etter søknad fra Bindal kommune som er eier av programmet. Denne statusen er gitt for tre år, med mulighet for forlengelse i ytterligere tre år. Programmet er ett spleiselag mellom Bindal kommune og Nordland Fylkeskommune. I tillegg er Innovasjon Norge en viktig bidragsyter gjennom sine virkemidler. Det er utarbeidet en omstillingsplan, med årlige handlingsplaner, som godkjennes av Bindal kommunestyre denne er utarbeidet av omstillingsstyret og programleder. Omstillingsmidlene er innenfor kategorien "tidligfase".

Innledning

Den strategisk utviklingsanalysen som ligger til grunn for at Bindal er innvilget omstillingsprogram 2015 - 2020 viser, kort summert: *"Bindal er i en negative trend med langvarig nedgang i befolkningstall, med bakgrunn i nedleggelse av dørffabrikken Bindalsbruket og nedgangen i antall sysselsatte i landbruket. Det å snu denne befolkningsutviklingen samt å stabilisere innbyggertallet vil være svært viktig for å sikre at samfunnet i Bindal er levedyktig også i årene som kommer.*

Kommunen har også mange naturgitte forutsetninger som kan utnyttes for å skape ny virksomhet. Matproduksjon, både til lands og i sjøen, har blitt pekt på som en nøkkelsektor. I tillegg har kommunen ett uutnyttet potensial innenfor mineral- og energiutvinning, og reiseliv. Svært mange av innbyggerne i kommunen har via tidligere arbeid på Bindalsbruket spisskompetanse innenfor trebearbeidende industri.

Det er betydelige utfordringer knyttet til attraktivitet og vekstkraft. Kommunen har ett ensidig næringsliv, der det er flest sysselsatte i offentlig forvaltning og annen tjenesteyting. De viktigste næringsveiene i kommunen ved siden av offentlig sektor har vært jordbruk, industri, havbruk og handel og tjenesteytende næringer. Det er ett omfattende behov for en ekstraordinær satsing på utvikling og innovasjon"

Innovasjonsløft for Heilhornets rike

Omstillingsstyret setter fra 2016 fokus på omstillingsarbeidet sitt bidrag til å skape tankesett for innovasjon for et mangfoldig og robust bygde- og næringsliv i hele Bindal kommune – ett innovasjonsløft. Bare slik skapes bærekraftige løsninger for morgendagens behov som taes i bruk av kunder, brukere samt nåværende og fremtidige innbyggere.

-med innovasjon mener vi mennesker og virksomheters evne til å skape nye og bedre løsninger som andre tar i bruk;
-med robust mener vi at bygde- og næringslivet er innovativt, framoverlent og bidrar til samskaping.
-med mangfold mener vi bredde av forskjellige næringer og virksomheter som gjerne kompletterer, men ikke nødvendigvis er avhengig av hverandre.

For å oppnå dette må Bindal Utvikling inspirere til å våge andre tankesett gjennom å kunnskape om og styrke evnen til innovasjon, på en ny måte. Vi må spille på innbyggernes ressurser og de naturgitte forutsetningene, være på hugget og åpen for at verden er full av udekte behov. Bindal Utvikling må gå foran å inspirere, kunnskape, samskape og innovere for å skape spirer til vekst hos innbyggerne, i eksisterende virksomheter og hos gründere, samt tiltrekke oss nye aktører. Det er gjennom menneskene i Bindal framtiden skapes.

Omstillingsplanen

Resultatmål i omstillingsplanen

Omstillingsplanen vedtatt i 2014 hensyntar de anbefalte prioriteringer fra den strategiske utviklingsanalysen og følgende resultatmål er satt:

- **50 nye, lønnsomme arbeidsplasser i Bindal innen 2020**
- **550 sysselsatte i Bindal innen 2020**
- **1500 innbyggere i 2020**

Delmål

- Nettovekst på tre nye bedrifter i Bindal per år.
- Det skal til enhver tid finnes gode, tilrettelagte arealer for boligbygging og næringsdrift i Bindal.
- Servicetilbudet i Bindal opprettholdes på minimum 2014-nivå.

Måleindikator:

- En årlig bedring i plasseringen i kommune-NM, Nærings-NM og Kommunebarometeret, med 2013 som utgangspunkt.

Effekt mål

- Styrket omstillings- og utviklingsevne hos kommunen og næringslivet i Bindal.
- Sterkere fremtidsstro blant lokalbefolkningen for økt bo- og bilyst i Bindal.
- Økt verdiskapning ved at området får en mer robust og bredere næringsstruktur.
- En større vilje og evne i Bindal til å skape sin egen arbeidsplass.
- Bedre nettverksbygging og økt samhandling i regionen.
- Bedre samhandling også med andre regioner og eksterne miljøer.
- Rolleavklaring og effektivisering av kommunens oppgaver i næringsutviklingen.

Langsiktige resultater

- Høyere sysselsetting og vekst i verdiskapinga i Bindal
- Et mindre sårbart næringsliv i Bindal. Dette innebærer flere lønnsomme bedrifter, en variert næringsstruktur med mindre avhengighet av en stor enkeltsysselsetter
- Flere gründere og høyere etablererfrekvens
- En befolkningsutvikling som snur og innbyggertallet i Bindal flater ut – eller vokser

Abefalte innsatsfaktorer i omstillingsplanen.

- **Trebearbeidende industri - ny aktivitet i Brukstomta Næringspark**

Det første innsatsområdet er å få ny aktivitet i Brukstomta Næringspark, de tidligere lokalene til nå nedlagte Bindalsbruket, med spesiell fokus på trebearbeidende industri og maskinparken.

- **Mer variert og solid næringsstruktur**

Innsatsområde nummer to er å få et mer variert og solid næringsliv, også utenfor industriområdet. For å unngå at man i fremtiden havner i en ny, sårbar situasjon med nedleggelse av hjørnesteinsbedrifter, er det viktig å satse på å få et mest mulig variert næringsliv i kommunen innenfor flere sektorer.

- **Generell utvikling - kompetanse**

Det siste innsatsområdet er rettet mot den generelle utvikling av næringslivet i Bindal. Kompetanseinnhold og nivå i framtidig næringsvirksomhet vil være vesentlig for å opprettholde og videreutvikle konkurransefortrinn. En viktig del av Bindals utfordring vil derfor være å legge rette for økt entreprenørskap, rekruttering og kompetanseheving.

Organisering av arbeidet

Omstillingsstyret og programleder

Omstillingsstyret:

Styrets leder: Britt Helstad.

Styrets nestleder: Marit Dille.

Styremedlem: Signar Berg-Hansen.

Styremedlem: Sigbjørn Bergh.

Styremedlem: Stein Okstad.

Observatører (med tale - og forslagsrett):

Nordland Fylkeskommune: Ole Wiggo Hanssen Nerva.

Innovasjon Norge: Trond Erik Dekko Andersen.

Bindal kommune: Knut Toresen.

Programleder:

Prosjektleder: Anja Tjelflaat.

Roller og ansvar i omstillingsorganisasjonen – styringsgrunnlaget

Nordland Fylkeskommune har gitt tilsagn om omstillingsprogram, dette eies av Bindal kommune med delegert ansvaret for omstillingsprogrammet til omstillingsstyret, som har ansatt programleder.

Ansvar prosjekteier og oppdragsgiver: Bindal kommune

- Mottaker og forvalter midlene til omstilling.
- Vedtar omstillingsplanen
- Vedtar årlig handlingsplan
- Rapporterer til Fylkeskommunen
- Gi mandat til omstillingsstyret

Prosjektansvarlig (PA): styrets leder

- Hovedprosjektets overordnet.
- Kan initiere, endre retning/stoppe prosjekter.
- Ansvarlig for økonomi, framdrift og resultat.

Omstillingsstyret:

- Omstillingsplanen er omstillingsstyrets sitt mandat og styringsverktøy.
- Utarbeider forslag til handlingsplan som beskriver aktivitetene som skal utføres fra år til år, og rulleres årlig. Herunder vurdering av sammensetning og mandatet til omstillingsstyret.
- Ansvar for effektiv gjennomføring av vedtatt handlingsplan og disponering av omstillingsmidlene, med fullmakter til opprettelse av arbeidsutvalg.
- Ansvar for tilfredsstillende informasjon og at god medvirkning sikres.

Programleder

- * Rapporterer til PA og opptrer med PAs delegerte myndighet.
- * Har det operative ansvaret for gjennomføringen av omstillingsprogrammet, inkludert økonomi.
- * Sekretær for omstillingsstyret med saksforbredende funksjon.
- * Praktisk utvikling av omstillingsplanen og årlige handlingsplaner.
- * Utvikling av rapporter i tråd med PAs forventninger.
- * Prosjektansvarlig for delprosjekter og delprosjektledere.

Handlingsplan 2016

Om handlingsplanen

Handlingsplaner skal utarbeides for hvert år av omstillingsperioden med mulige tiltak på områder, aktiviteter eller prosjekter under hvert innsatsområde, med budsjettammer. Utarbeidelse av handlingsplaner initieres og gjennomføres av programorganisasjonen Bindal Utvikling AS og vedtas av Bindal kommunestyre. Den danner grunnlag for søknad om påfølgende års finansiering, som er et spleiselag mellom Bindal kommune og Nordland fylkeskommune. Dette er Bindal kommune sitt ansvar.

Frister for implementering av handlingsplan

I normal drift av omstillingsprogrammet skal forslag til neste års handlingsplan oversendes Bindal kommune senest 20. november. Forslag til handlingsplan for 2017 skal altså være oversendt Bindal kommune senest 20. november 2016.

Prosess

Omstillingsarbeidet i Bindal kommune kom igang høsten 2014, og har vært inne i den første, kanskje mest krevende, fasen av en omstillingsperiode på totalt seks år. Det utarbeides en egen rapport for den årlige aktiviteten så vi vil ikke berøre disse i handlingsplandokumentet. I november 2015 hadde styret, observatører og daglig leder en todagers evaluering, med ekstern konsulent. Her ble det videre jobbet med spissing av den videre satsningen, og samtidig gjennomført en idédugnad. Videre hadde styret arbeidsmøte om handlingsplanen den 11. desember. Forslag til handlingsplan for 2016 ble deretter godkjent den 3. februar av styret for Bindal Utvikling, og endelig vedtatt i Bindal kommunestyre den 18.02.16.

Innspill til handlingsplan 2016 fra evalueringen av år 2015:

- 18 nye bedrifter er veldig mye som mål, satse på utvikling av eksisterende næringsliv i stedet?
- Havbruk må prioriteres, hele næringskjeden; fra leveranser til oppdrett.
- Leveranser til matkjeden fra sjø- og landbruk. Hvordan skape en matregion? Inkludere leveranser fra teknologi, behandling/produksjon, logistikk,
- Brukstomta som industriområde: Ha trykk på utnyttelse av tomt, maskineri og infrastruktur inklusive kompetanse f eks operatør, - koble Brukstomta Næringspark AS og Bindal Utvikling AS.
- Gründerutvikling – skape vinnerkultur i Bindal.
- Omdømmebygging – er noe du får ut fra det vi gjør
- Utnyttelse av «nordafør-skogen» med tette årringer, trender i trebruk utendørs,
- Tar ut energi som eget område, men mineral står
- Attraktivitet og vekstkraft som eget område– Bolyst og Blilyst – Merkevarerbygging
- Inspirasjon og kompetanse er gjennomgående behov.

1. Innsatsområder

Det er naturlig at innsatsområdene i omstillingsplanen jobber for å løse utfordringene på en best mulig måte, med de ressursene som er tilgjengelig. Nå etter ett års drift, og etter dyptgående evalueringer, så er det valgt å gjøre noen justeringer. Dette for å gi klarere skille mellom områdene, ha definerte målgrupper og kommunisere godt og bredt.

Omstillingsmidler skal brukes som tidligfasehjelp, for inspirasjon, kompetanse og gjennom forstudier å avdekke om det finnes behov i markedet– en forutsetning for kjøp av et produkt eller en tjeneste. Midlene skal i hovedsak brukes til myke tiltak i en tidligfase.

Omstillingsstyret setter fra 2016, etter ett års drift og gode erfaringer, fokus på omstillingsarbeidet sitt bidrag til å skape tankesett for innovasjon for et mangfoldig og robust bygde- og næringsliv i hele Bindal kommune – et innovasjonsløft. Bare slik skapes bærekraftige løsninger for morgendagens behov som taes i bruk av kunder og brukere samt nåværende og fremtidige innbyggere i Bindal kommune.

Innsatsområdene fra 2016 blir da følgende:

En levende Brukstomta Næringspark – hjertet for innovasjonsløftet

Et mangfoldig og robust næringsliv – kunnskap for innovasjonsløftet

Vekstkraft og attraktivitet – drivkraft for innovasjonsløftet

Dersom arbeidsplassmålet beskrevet som nye arbeidsplasser periodiseres gjennom hele perioden, får vi følgende målsetting pr år (tatt fra omstillingsplanen fra 2014):

Innsatsområder/år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Sum
En levende Brukstomta Næringspark	10	8	5	3	2	2	30
Et mangfoldig og robust næringsliv	2	2	3	4	4	5	20
Vekstkraft og attraktivitet	-	-	-	-	-	-	-
Sum pr år	12	10	8	7	6	7	50

Handlingsplanen beskriver ikke selve prosjektene, men innsatsområder med underliggende tiltaksområder. Dette fordi i praksis vil prosjekttilfang styre en del av både aktivitetene og budsjettet, forutsatt at de er innenfor definerte tiltaksområder. Resultatmål – arbeidsplassmål – er beskrevet på innsatsområdenivå, og ikke på tiltaksnivå.

Innsatsområde A: Brukstomta Næringspark – hjertet for innovasjonsløftet

Arbeidet de siste årene med realisering av næringsparken har vært veldig viktig for Bindal kommune. Det er god driv over arbeidet. Brukstomta Næringspark AS er ett selvstendig selskap heleideid av Bindal kommune. I begynnelsen av 2016 er det to nye bedrifter etablert; Norse Aqua og Bindalsbruket. Det jobbes fra Brukstomta Næringspark AS sin side med å finne aktører som kan ha store fordeler med å etablere seg i de ledige lokalene, ved å utnytte eksisterende infrastruktur som lokaler og maskinpark. Dette er ressurskrevende.

Disse mulighetene ønsker Bindal Utvikling å være med på å bidra til å synliggjøre ovenfor aktuelle bransjer, sammen med Brukstomta Næringspark AS, med mål om å fylle ledige lokaler. Bindal Utvikling ønsker i tillegg å tilrettelegge for de muligheter som finnes for et fleksibelt arbeidsliv uten geografiske begrensninger, og være med å gjøre Brukstomta Næringspark til et pulserende "hjertet" for innovasjonsløftet vi står ovenfor. Et møtested mennesker i mellom, og et sted vi kan kommunisere med verden og de kan kommuneisere med oss. Et levende sted for arbeid, nettverk, kunnskaping, samskaping, for å kunne levere morgendagens løsninger, i fleksible lokaler. Et innovasjonsløft i 3 etasje, for innovasjonsløft.

Resultatmål Brukstomta Næringspark– for omstillingsperioden

* Minst netto 30 nye arbeidsplasser lokalisert i Brukstomta Næringspark innen 2020.

Mål Brukstomta Næringspark– for 2016

* Minst netto 8 nye arbeidsplasser lokalisert i Brukstomta Næringspark i 2016.

Arbeidsplassmålet skal nås gjennom fokusert innsats på to tiltaksområder;

Tiltaksområde	BN –hjertet for innovasjonsløftet	Budsjett
A1 Synliggjøring	Profilering og kommunikasjon av BN	300.000,-
A2 Innovasjonsløft	Innovasjonslokaler for kunnskaping i BN	300.000,-

Innsatsområde B: Ett mangfoldig og robust næringsliv – kunnskap for innovasjonsløftet

Med dette innsatsområdet ønsker man å få et mangfoldig og robust næringsliv – i hele kommunen. Dette for å unngå sårbare situasjoner i fremtiden. Hovedfokusen blir satsning på kompetanse og læring for innovasjon, uansett virksomhet eller om man er gründer. Dette for å utvikle innovasjonsevnen, for å skape morgendagens løsninger som taes i bruk for økt vekst. Bindal Utvikling vil, i tillegg til det ovennevnte, spesielt inspirere og avdekke mulige satsninger innen **tre, reiseliv, matproduksjon, havbruk og mineral**. Gründere samt de områdene vi satser spesielt å inspirere i 2016, blir prioritert for innovasjonsstøtte.

Resultatmål for ett mangfoldig og robust næringsliv for omstillingsperioden

* Minst netto 20 arbeidsplasser innen utgangen av 2020

Mål for ett mangfoldig og robust næringsliv for 2016

* Minst netto 2 arbeidsplasser i Bindal i 2016.

Arbeidsplassmålet skal nås gjennom fokusert innsats på tre tiltaksområder;

Tiltaksområde	Et mangfoldig og robust næringsliv	Budsjett
B1 Inspirasjon	Nettverk, møter, kartlegging, studietur	400.000,-
B2 Kompetanse	Kurs, FoU, workshops, coaching og rådgivning.	400.000,-
B3 Innovasjonstøtte	Forstudier og forprosjekt etter søknad	1.200.000,-

Innsatsområde C: Vekstkraft og attraktivitet – drivkraft for innovasjonsløftet

Med dette området ønsker omstillingsstyret å bygge vekstkraft for noen spesielt viktige grupper for fremtidens bo- og bilyst som er; kvinner 20-39 år, ungdom 14 – 17 år og ungevoksne som er utflyttet.

For å beholde innbyggerne og næringslivet samt å tiltrekke oss tilflyttere og nye aktører, må Bindal vise frem hvem vi er og hva vi står for, hva er vårt felles etternavn? Det vi er stolt av må vi synliggjøre, på en relevant og attraktiv måte, sammen.

Resultatmål for vekstkraft og attraktivitet for omstillingsperioden.

Bindal kommune har 1500 innbyggere i 2020

Mål for vekstkraft og attraktivitet for omstillingsperioden.

Bindal kommune har 10 flere innbyggere 31.12.16 enn 31.12.15.

Innbyggermålet skal nås gjennom fokusert innsats på to tiltaksområder;

Tiltaksområde	Vekstkraft og attraktivitet	Budsjett
C1 Vekstkraft	Nettverk, møter, prosesser, FoU, coaching	300.000,-
C2 Attraktivitet	Merkevareplattform, kommunikasjon, FoU	300.000,-

2. Budsjett og finansiering

Budsjetterte kostnader	2016
<i>Innsatsområde A: Brukstimta Næringspark</i>	
A1 Synliggjøring av Brukstimta Næringspark AS	300.000,-
A2 Innovasjonsloft i Brukstimta Næringspark AS	300.000,-
<i>Innsatsområde B: Et mangfoldig og robust næringsliv</i>	
B1 Inspirasjon	400.000,-
B2 Kompetanse	400.000,-
B3 Innovasjonstøtte	1.200.000,-
<i>Innsatsområde C: Vekstkraft og attraktivitet</i>	
C 1 Vekstkraft	300.000,-
C 2 Attraktivitet	300.000,-
Summert innsatsområdene 2016	3.200.000,-
Administrasjon	800.000,-
Sum kostnader for omstillingsprogrammet 2016	4.000.000,-
Finansiering	
Bindal kommune	1.000.000,-
Nordland Fylkeskommune	3.000.000,-
Sum finansiering omstillingsprogrammet 2016	4.000.000,-